

CIORDAȘ, IOAN

n. 25 decembrie 1877, Beftia, jud. Bihor

d. 4 aprilie 1919, Lunca, jud. Bihor

Ioan a fost al doilea dintre cei șapte copii ai preotului Mihai Ciurdariu, căsătorit cu Emilia Farcaș de Peterfalva. Acesta va urma liceul la Oradea, perioadă în care își schimbă numele din Ciurdariu în Ciordaș. După absolvire se înscrie la Academia de Drept din Oradea. Este însă eliminat datorită atitudinilor sale românești. Se va înscrie la Universitatea din Cluj, unde își obține și doctoratul în științe juridice (1900).

Stagiatura și-o efectuează în cancelariile avocațiale ale lui Ioan Făsie din Beiuș (septembrie-decembrie 1899), dr. Aurel Lazăr din Oradea (1900-1902), apoi în cea a lui dr. Ioan Suciul la Arad (26 aprilie -26 septembrie 1902). După obținerea dreptului de practică se stabilește la Beiuș, unde își deschide birou avocațial.

În anul 1900 obține și gradul de sublocotenent în rezervă, după un stagiul efectuat la Timișoara.

Stabilit în Beiuș se implică în activitatea politică a românilor de aici, dar reorganizează și Despărțământul *Astrei* din localitate, alături de profesorul Ioan Bușița. Cei doi reorganizează și Reuniunea de cântări *Lyra*, al cărei președinte este ales. Va fi ales și în fruntea *Casinei române* din Beiuș, conducând și Despărțământului Beiuș al *Astrei*.

Bucurându-se de prestigiu între românii din circumscripția electorală Beiuș, își depune candidatura în 1906 pentru mandatul de deputat în Parlamentul de la Budapesta. În anul 1907, cu ocazia alegerii lui Vasile Lucaciu ca deputat în circumscripția Beiuș-Vaşcău, pentru parlamentul maghiar, Ciordaș a reprezentat elementul hotărâtor.

Reușește să mobilizeze românii din zonă și înființează Institutul de credit și economii „*Drăganul*”, al cărui director va fi ales.

Tot în planul asociaționismului, Ioan Ciordaș va reuși să mobilizeze eforturile elitei din localitate pentru înființarea Librăriei și Tipografiei „*Doina*”, fiind primul ei președinte.

Atât în nume personal, cât și în numele instituțiilor care le conduce, se constată o implicare sub toate aspectele în sprijinirea școlii și bisericii, instituții considerate importante pentru supraviețuirea românismului în contextul unei politici de deznaționalizare agresive.

După izbucnirea războiului este înrolat, pentru a-l extrage din sânul comunității, fiind un posibil pericol, și este trimis cu sarcină să reorganizeze spitalele militare în B. Bánya. Fiind președintele băncii *Drăganul* este demobilizat în anul 1915, revenind în Beiuș.

Evenimentele din toamna anului 1918 îl găsesc la fel de activ. A luat parte la consfătuirea politică din 12 octombrie 1918, ce a avut loc la Oradea, la reședința avocatului Aurel Lazăr, în care s-a elaborat *Declarația de autodeterminare națională*, prezentată de Al Vaida-Voievod în parlamentul maghiar la 18 octombrie.

În data de 3 noiembrie, tot în casele lui Aurel Lazăr, are loc ședința membrilor conducerii Partidului Național din comitatul Bihor, care decide înființarea Consiliului Național Român comitatens. Imediat s-a înființat Consiliul Național Român din Beiuș, al cărui președinte este ales. Aceeași funcție o primește prin vot și pentru CNR comitatens cu sediul la Oradea. În această postură își asumă, alături de colaboratorii săi, organizarea Gărzilor Naționale.

Cu ocazia adunării din 27 noiembrie 1918, dr. Ioan Ciordaș este ales, alături de alți patru fruntași, ca reprezentant al circumscripției Beiuș-Vaşcău, să reprezinte alegătorii

români la Adunarea Națională de la Alba Iulia. El a fost ales, alături de protopopul Petru E. Papp, dintre delegații circumscripției, să facă parte și din Marele Sfat Național.

După declararea Unirii cu România la 1 decembrie, Ioan Ciordaș se întoarce acasă, la Beiuș. Zona, aflată dincolo de linia de demarcație, intra sub controlul trupelor maghiare bolșevizate, care încercau să salveze cât mai mult din teritoriul Transilvaniei pentru Ungaria. În aceste condiții se declanșează represalii asupra populației românești, mai cu seamă a celor care au participat la Alba Iulia. Avocatul beiușen, deși conștient de pericolul ce-l aștepta, refuză să se refugieze din fața furiei bolșevicilor maghiari. În noaptea de 3/4 aprilie 1919, cu două săptămâni înainte de data la care avea să fie eliberat Beiușul de Armata Regală Română, este ridicat de la domiciliul său de o bandă de secui și dus, împreună cu avocatul Nicolae Bolcaș către Valcău. În satul Lunca aveau să fie torturați cu bestialitate și puși să-și sape singuri groapa. Familiile celor doi au reușit să recupereze trupurile după circa trei săptămâni.